

بیانوه‌کانی مام جه‌لال بۆ سه‌ربه‌خۆ نه‌بوونی کوردستان ، زه‌مه‌نیکه‌ بنه‌مای واقعی خۆی له‌ده‌ست داوه پیکه‌وه ژبان له ولاتیکی عه‌ره‌بی خه‌و و خه‌یاله

سامان سعید

23 ی ژانویه 2007

saman1970@yahoo.com

به‌دریژی میژووی بزوتنه‌وهی ره‌وا و نازادینخوازی گه‌لی کورد بۆ رزگاربوون له ژێرده‌سته‌یی و سته‌می میلی، هه‌ول دراوه له ده‌روونی تاکێ کورددا تۆوی ناباوهری بچینن سه‌بارته‌ به‌وه‌ی که بێرکردنه‌وه و هه‌ولدان بۆ کاریکی له‌جوهره، سه‌رئه‌نجامه‌که‌ی شکست و نسکویه، گوايه سه‌ربه‌خۆی کوردستان خه‌ونه و له دنیای واقعی دا نه‌و خه‌وه نایه‌ته‌ بوون، بلاوکردنه‌وه‌ی نه‌م بیروو بۆچوونه نه‌گه‌رچی له لایه‌ن حکومه‌ته‌کانی سه‌رکوتکه‌ری سه‌ر خه‌لکی کوردستان بانگه‌شای بۆ کراوه و هه‌ولی ره‌واج دانی دراوه، به‌لام بزوتنه‌وه‌ی ناسیونالیزمی کوردیش بۆ خۆی زۆر جار ده‌زگایه‌کی گه‌وره‌و میدیایه‌کی فراوانی هه‌ولدان بۆ جیگیر کردنی نه‌م بیرو بۆچوونه ناکۆک و نادروسته‌ بووه ، به‌تایبه‌ت سه‌رکرایه‌تی هیزه کوردستانیه‌کان له ده‌ورانی گه‌توگۆکانیان له‌گه‌ل رژێمه‌کانی عێراق ، تورکیا و ئێران و سووریا و له وه‌ختی لاوازیوونیاندا مه‌ودای بلاوکردنه‌وه‌ی تۆوی ناباوهریان به سه‌ربه‌خۆی کوردستان زیاد کردووه، له‌به‌رامه‌به‌ردا بانگه‌شایان بۆ پینه‌وه‌په‌رۆی لامه‌رکه‌زی و حوکمی زاتی و فیدرالی و کونفیدرالی کردووه.

دیاره ئیدوانی ناجۆر و ناکۆک له‌گه‌ل خۆستی بزوتنه‌وه‌ی ره‌وای خه‌لکی کوردستان که زۆر جار مام جه‌لال باسی ده‌کات شتیکی نی یه تازهبیت، نه‌گه‌ر میژووی ژبان و هه‌لسوران و سه‌رکرده‌بوونی نه‌و بنوسریته‌وه به‌شتیکی زۆری ته‌رخان ده‌کریت بۆ نه‌و دیاریانه‌ی مام به بیره‌ته‌سکه شۆفینی یه‌کانی عه‌ره‌ب و تورک و فارسی داوه، به‌لام جیی سه‌رسورمان نه‌م جاره له‌وه‌وه‌یه که ووته‌کانی مام جه‌لال که له‌م رۆژانه‌دا ده‌لیت (سه‌ربه‌خۆیی خه‌ونیکه نه‌یاته دی) بیانوه‌که‌شی (جۆرو پیکه‌اته‌ی کومه‌لگای کوردستان باری جوگرافیای کوردستان)، زه‌مه‌نه‌که‌ی به‌سه‌رچووه، و نه‌مرۆ بۆ خۆی کوردستان ماوه‌ی 16 سا‌له له عێراق دا‌براو و زه‌مینه‌ی جیابوونه‌وه و سه‌ربه‌خۆیی کوردستان و دامه‌زراندنی ده‌وله‌تی کوردستان و رزگاربوون له ده‌سه‌لاتداریتی نه‌ته‌وه‌په‌رست و فاشستی عه‌ره‌ب به‌ده‌ره‌جه‌یه‌کی گه‌وره ناماده‌یه و فرسه‌تی جیبه‌جی کردنی فه‌راهه‌م بووه که تاوانه له ده‌رفه‌تیکی میژووی به‌م جوهره‌دا هه‌ر سه‌رکرده‌یه‌کی هیژتیکی کوردی ئیدوانی له‌و جوهره‌ ب‌دات.

نه‌گه‌ر پ‌ن‌ش‌تر بیانوه‌کان ریگه‌یه‌کانی تورکیا، ئێراق و سووریا زله‌په‌زه‌کانی دنیا بووینت و سه‌رده‌میکی زۆر و تا نه‌مرۆش به‌یت و بالۆره‌ی باو بووینت، به‌لام مام جه‌لال نه‌م جاره بووه به بلندگۆی هه‌مان نه‌و به‌یت و بالۆره‌ باوه له ژێر په‌رده‌ی پیکه‌اته‌ و جوگرافیای کوردستان دیاره به پینی ووته‌کانی مام بیت گه‌لی کوردستان به‌پینی جیگای جوگرافی کوردستان هه‌تا هه‌تایه ده‌بیت قبولی ژێرده‌سه‌ی و سه‌رکوت کردن بکه‌ن و بێرکردنه‌وه له سه‌ربه‌خۆی کوردستان به فه‌رامۆشی بسپێرن.

له‌راستی دا نازادی و دیموکراتی، مافه‌کانی مرۆف و پیکه‌وه ژبانی نازادانه له عێراق دا له رووی واقعی یه‌وه و به دنیایه‌وه ته‌نانه‌ت خه‌ویش نیه و پروپاگه‌نده‌یه. نه‌گه‌ر خه‌و ب‌بین‌ن ره‌نگدانه‌وه‌ی واقعی ژبان و کار و قسه‌و‌ب‌ب‌سی رۆژانه بیت نه‌وا ئیستا له‌م سه‌ر تا نه‌وسه‌ری دنیا قسه له‌سه‌ر ئیکتزازانی عێراق ده‌کریت ، نه‌و هیژانه‌ش که به‌شوین یه‌که‌پارچه‌یی خاکی عێراقه‌وه‌ن خوشخه‌یالی یه‌که پارچه‌یی نین به‌لکو نیگه‌ران و ب‌ئ‌ تاقه‌تی ئیکه‌له‌وه‌شاندنه‌وه‌ی عێراقن بۆیه به‌دروستی نه‌وانه خه‌و ده‌بینن و خه‌ونه‌کانیشیان فلیمی ئیکتزازانی عێراق و شانندی ده‌رگای نیشتمانی عه‌ره‌بی و شکستی زیاتری بیری سه‌رکوت و فراوانخوازی ناسیونالیزمی عه‌ره‌بی یه و نه‌مه‌ش له گه‌ل خۆی دا شکستی ده‌وله‌ته سه‌رکوتگه‌ره‌کانی تری تورکیا و ئێران و سووریا به شۆینه‌وه ده‌بیت.

نه‌گه‌ر مام جه‌لال له کارو مه‌سئوله‌تیکی که له پینه‌کردنه‌وه‌ی عێراقی عه‌ره‌بی هه‌یه‌تی ده‌بیته قسه‌که‌ریکی به‌و جوهره، خۆشه‌ختانه نه‌مرۆ له کوردستان ک‌ریارانی نه‌م جوهره بیروبو‌چو‌نانه هیجگار که‌من و گوێ ی خه‌لکی کوردستان له‌ناست ئیدوانی له‌و جوهره که‌ر و کاسه‌و بزوتنه‌وه‌ی سه‌ربه‌خۆی کوردستان له هه‌رکات به‌توان و په‌رفراوانتره.